

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA
MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

Ro'yxatga olindi:

№ 50 5120100 -3.12

2017 yil "18" 08

Oliy va o'rta maxsus ta'lim
vazirligi

2017 yil "24" 08

**JAHON ADABIYOTI
FANINING
O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi: 100 000 – Gumanitar soha

Ta'lim sohasi: 120 000 – Gumanitar fanlar

Ta'lim yo'nalishi: 5120100 – Filologiya va tillarni o'qitish (o'zbek tili)

Toshkent - 2017

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2017 yil "24" 08 dagi "603" - sonli buyrug'ining 2 - ilovasi bilan fan dasturi ro'yxati tasdiqlangan.

Fan dasturi Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2017 yil "18" 08 dagi "4" - sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

Fanning o'quv dasturi Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universitetida ishlab chiqildi.

Tuzuvchi:

Hamdamov U.A. – Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti Jahon adabiyoti kafedrasi mudiri, filologiya fanlari nomzodi.

Sh.Rizayev

- "Jahon adabiyoti" jurnal bosh muharriri –kadrler iste'molchisi (buyurtmachisi)

Taqrizchilar:

Karimov B. – Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti professori, filologiya fanlari doktori.

Quronov D. – Andijon davlat universiteti professori, filologiya fanlari doktori
kadrler iste'molchisi (buyurtmachisi)

Fanning o'quv dasturi Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universitetining Ilmiy-uslubiy Kengashida ko'rib chiqilgan va tavsiya qilingan (2017-yil "24" 08 dagi "603" - sonli bayonnomasi).

I. O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

Mazkur fanning o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2016- yil 13-maydagi "Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universitetini tashkil etish to'g'risida"gi PF-4797-son asosida tayyorlangan.

"Kadrlar tayyorlash milliy dasturi"da ta'limning ijtimoiylashuvi bo'limida ko'rsatib o'tilgan talaba-yoshlarning adabiy-estetik dunyoqarashini boyitish, ularda go'zallik tuyg'ularini qaror toptirish adabiyotining tarixiy va nazariy xususiyatlarini jamiyatimizda olib borilayotgan ishlar orqali amalga oshirishga qaratilganligi bilan belgilanadi. Mamlakatimiz prezidenti Sh. Mirziyoyev alohida ta'kidlaganidek, "Hozirgi vaqtda mamlakatimiz aholisining 32 foizini yoki 10 millionini 30 yoshgacha bo'lgan yoshlarimiz tashkil etadi. Yoshlarimiz haqli ravishda Vatanimizning kelajagi uchun javobgarlikni zimmasiga olishga qodir bo'lgan, bugungi va ertangi kumimizning xalq etuvchi kuchiga aylanib borayotgani barchamizga g'urur va iftixor bag'ishlaydi".

"Dastur" adabiy-estetik qadriyatlarining milliy va umumbashariy jihlatlarini, jahon adabiyoti tarixini o'rganishning millat hamda jamiyat ravnaqidagi o'rmini talabalarga tushuntirish, ularda badiiy asarni mukammal tushunish, tahlil va tadqiq etish malakasini hosil qilish, jamoatchilikni jahon adabiyotidagi mazmun va shakl, mavzu va g'oyaning mohiyati bilan tanishtirishga ko'maklashish, jamiyatning ma'naviy manzarasini adabiy-nazariy tafakkur orqali aks ettirish, jahon adabiyoti durdonalarini mukammal o'rganish orqali talabalarining badiiy tafakkurini takomillashtirish uchun ko'rsatmalar beradi.

"Jahon adabiyoti" fani talabalarni jahon adabiyotining barkamol namunalarini bilan tanishtirish, jahon adabiyotshunosligining ilmiy-nazariy xususiyatlarini, davrlar osha badiiy xususiyatlarining eng muhim qirralari bilan tanishtirishni maqsad qilib olgan.

"Jahon adabiyoti" fani mutaxassislik fanlar blokiga kiritilgan fan bo'lib, 1- kursning 1- va 2- semestrda hamda 2-kursning 1- va 2- semestrlarida o'qitiladi. Fanning boshqa fanlar, xususan, tilshunoslik, folklor, estetika, falsafa, psixologiya, san'atshunoslik sotsiologiya, tarix bilan uzviy bog'liqligi hamda bu kabi fanlardagi umumiy qonuniyatlarni aloqadorligi kuzatiladi. "Jahon adabiyoti" fani talabalarda ilmiy dunyoqarash va ma'naviy tafakkurni, jamiyat va inson munosabatlari badiiy talqin etish, jahondagi adabiy jarayonlarga og'li munosabada bo'lish ko'nikmasini shakllantiradi. "Jahon adabiyoti" fanining nazariy-uslubiy asoslari to'g'risida bilim hosil qiladi. Shunga ko'ra fanning ijtimoiy ishlab chiqarishni tashkil qilish va boshqarishdagi o'rni muhim hisoblanadi.

II. Fanning maqsad va vazifalari

Mazkur fanni o'qitishning bosh maqsadi jahon adabiyoti tarixining muhim poetik-estetik qirralarini muajassam qilgan adabiy asarlarni o'rganish orqali badiiy-falsafiy qarashlardagi nazariy-badiiy evolyutsiyani ko'rsatib berish hamda badiiy adabiyot tarixi va adabiy-nazariy tafakkur tadrijining shaxs va jamiyat hayotidagi

III. ASOSIY QISM

Fanning nazariy mashg'ulotlari mazmuni

1-mavzu: Kirish. Jahon adabiyoti fanining predmeti va mazmuni

"Jahon adabiyoti" fanining predmeti va mazmuni. "Jahon adabiyoti" fanining nomlanishi, obyekti, geografik miqyosi, davrlashtirishi. Fanning maqsad va vazifalari. Jahon adabiyotining antik davri: Shumer, Misr, Hind, Xitoy, Yunon, Rim va Turkiy tillar adabiyoti. Ularning o'zaro musharak va farqli jihatlari. Jahon adabiyoti manbalariga tipologik, genetik, tarixiy-madaniy yondashuv.

2-mavzu: Mifning va badiiy ijod

Mif va jahon adabiyoti. Mifning jahon adabiyoti tadrijidagi o'rimi. Miflogiya va mif poetikasi jahon adabiyotini o'rganishda adabiy-nazariy, falsafiy-estetik asos sifatida. Mifologik ma'nat, tarixi, vakillari. Aka-uka Grimmning "Nemis mifologiyasi" asari. Myuller asarlarida mifologik talqin. Losevning mifologiyaga doir qarashlari. Mif va falsafa, mif va estetika, mif va din. Mif va mif poetikasi jahon adabiyotini o'rganishning muhim asosi sifatida. Mifda xaos va kosmos tushunchalari, ularning badiiy adabiyot tarkibida bajaradigan vazifasi. Mifning shakllari: tabiat, jamiyat, inson, o'tmish, kelajak, yaratilishi va inqiroz haqidagi millar. Frezer talqinida mif.

3-mavzu: Qadimgi Sharq adabiyoti.

Hududiy va milliy tarkibi. Shumer – Bobil adabiyoti, Misr adabiyoti, Eron adabiyoti, Hind adabiyoti, Xitoy adabiyoti, Markaziy Osiyo adabiyoti. Mifologiyasi, adabiy namunalar, qadimgi Sharq xalqlari adabiyotining jahon adabiyotiga ta'siri masalasi. Shumer adabiyoti jahon adabiyotining ibtidoiysi sifatida. Shumer adabiyoti yodgorliklarining ko'lami va janrlari. "Gilgamesh haqida doston" eposi. Gilgamesh – abadiy hayot izlovchi epik qahramon. "Avesto" – Markaziy Osiyo xalqlarining musharak yodgorligi.

4-mavzu: Antik davr yunon adabiyoti.

Qadimgi Sharq adabiyotining antik adabiyot bilan musharak jihatlari: mifologiyadagi va eposdagi musharaklik. Homerning "Iliada" va "Odessiya" dostonlari. Dostonlarning mavzusi, tarixiyligi va mifologik elementlari. A'xill va Odisey obrazlarida aks etgan Gomerning axloqiy-estetik qarashlari, "Odissiya" va "Alpomisht". Gесиodning "Mehnat va kunlar" didaktik asari. Gесиod va Sharq didaktikasi. Yunon lirikasi. Monodik va tantanali lirika. Elegiya va Yamb. Yunon lirikasida vazn.

5-mavzu: Qadimgi Rim adabiyoti

Rim adabiyotining asosiy taraqqiyot bosqichlari va yo'nalishlari. Dastlabki Rim shoiri, Rim adabiyotida tarixshunoslik. Rim adabiyotining "oltin davri". Vergiliyning "Eneida" dostoni. "Bukolikalar" va "Georgikalar". Rim poeziyasining o'ziga xosliklari. Gorsiy ijodi. Gorsiy "Fiodlar", "Satiralar" va "Nomalar". Rim elegiyasi va Ovidiy ijodi. Ovidiyning "Metamorfozalar" asari. Imperiya davri Rim adabiyoti. Rim adabiyoti va keyingi davr Yevropa adabiyoti.

6-mavzu: Tarixiy va falsafiy proza

Gerodotning "Tarix" asarida voqeikka real yondashuv. Uning o'z davrida yaratilgan boshqa tarixiy asarlardan farqi. Platonning "Qonunlar" kitobida dialogning o'rimi. "Davlat".

o'rimi va ahamiyatini ochib berish, talabalarning adabiy-estetik tafakkurini, yuksaltirish, ilmiy mushohadaning vujudga kelishi hamda nazariy jihatdan tahlil qilish va talqin ko'nikmalarini hosil qilish, faol ijodkorlik ruhi va mas'uliyatini shakllantirishdan iborat.

Shu ma'noda quyidagi **vazifalar** muhimdir:

- jahon adabiyoti namunalarining o'ziga xos, milliy va umuminsoniy xususiyatlarini ilmiy tahlil qilish asosida talabalarga bilim berish;
- talabalarga yuksak saviyada yaratilgan badiiy adabiyot namunalarining bashariyat, millat va jamiyat ravnaqidagi o'rimi va ahamiyatini tushuntirish;
- talabalarda badiiy adabiyotni tushunish ko'nikmalarini shakllantirish;
- talabalarda badiiy asarni idrok qilish hamda uni filologik nuqtai nazardan tahlil va tadqiq etish malakasini hosil qilish;
- talabalarni adabiyot va inson o'rtasidagi munosabatni badiiylik qonuniyatlarini asosida tahlil qilishga o'rgatish;
- jahon adabiyotida yangi shakllanayotgan va ommalashayotgan adabiy hamda ilmiy metod va yo'nalishlar mohiyatini jamoatchilik fikriga tayangan holda talabalarga yetkazish;
- jahon adabiyotidagi milliy va umuminsoniy adabiy-nazariy an'analarni jamiyat hayotiga tatbiq etish orqali talabaning adabiy-estetik didini yuksaltirish.

asarlari jamiyatni toifalash masalalari. Platon asarlarida "Yalag'och dabo" obrazi va uning prototipi. Platonning ideal haqidagi tushunchalari. Aristotelning "Metafizika", "Poetika" asari

7-mavzu: O'rtta asrlar Sharq va G'arb adabiyoti.

Firdavsiy "Shohnoma", Nizomiy ijodi. "Xamsa" chilik an'anasining boshlanishi. Umar Navoiy ruboiylari. Rudakiy g'azaliyoti. Jaloliddin Rumi "Masnaviy"si. Hofiz Sheroziy. Abduraxmon Jomiy. Sa'diy Sheroziy. Xusrav Dehlaviy ijodi. Sharq va G'arb qahramonlik eposlarining musharakat jihatlari. Fransuz, ispan, nemis qahramonlik eposlari. XII - XIII asrlarda rit-sarifik - kurtuaz adabiyoti. Rit-sarifik adabiyotining o'ziga xosliklari va shakllari. Rit-sarifik adabiyotida sharqona javonmardlik va avyilik masalalari. O'rtta asrlarda shahar adabiyoti va uning janrlari.

8-mavzu: Jahon adabiyoti va Alisher Navoiy

Alisher Navoiyning turkiy til uchun kurashi. "Muhokamat-ul lug'atayn". Turkiyadagi ilk "Xamsa". "Xazoyin-ul ma'oni". Jahon adabiy jamoatchilik vakillarining Alisher Navoiy ijodiga oid qarashlari.

9-mavzu: Uyg'onish davri adabiyoti.

Uyg'onish adabiyotining alomatlari va o'ziga xosliklari. Sharq Uyg'onishi va uning belgilari. Jahon madaniyati Uyg'onishining tadriji. Sharq Uyg'onishi va uning ahamiyati. Uyg'onish davri Sharq va G'arb adabiyotining madaniy aloqalari. Yevropa Uyg'onish davri adabiyotining davrlari, omillari va o'ziga xosliklari. Italiya uyg'onishi. Italiya Uyg'onish davri adabiyotining taraqqiyot bosqichlari. Dante ijodi. Dante - O'rtta asrlarning o'virgi va Uyg'onish davrining ilk shoiri. Dante va Sharq madaniyati. Petrarka lirikasi. J.Bokkacho va Italiya uyg'onishida nasr. "Dekameron" va "Ming bir kecha". Fransua Rable biografiyasi va ijodi. "Garganiyua va Pantigryuel" asari. Asar xususida M.Baxtin tadqiqotlari. Roman talqimida xalq kulgu madaniyatining o'ziga xosliklari. Ijtimoiy, falsafiy va estetik qarashlardagi yangilanishlar. Uyg'onish davri ingliz lirikasi, eposi va dramasi. Adabiy muhit. K.Marlo ijodi. Dramaturgiya va teatrhilik. Globus teatri. Vil'yan Shekspiring hayoti va h. Shekspir ijodida lirika. Sonetlari. Dramaturgiyasi.

10-mavzu: Italiya va Ispaniyada Uyg'onish adabiyoti

Yevropa Uyg'onish davri adabiyotining davrlari, omillari va o'ziga xosliklari. Italiya uyg'onishi. Italiya Uyg'onish davri adabiyotining taraqqiyot bosqichlari. Dante ijodi. Dante - O'rtta asrlarning o'virgi va Uyg'onish davrining ilk shoiri. Dante va Sharq madaniyati. Petrarka lirikasi. J.Bokkacho va Italiya uyg'onishida nasr. "Dekameron" va "Ming bir kecha".

11-mavzu: Fransiyada Uyg'onish davri adabiyoti

Fransua Rable biografiyasi va ijodi. "Garganiyua va Pantigryuel" asari. Asar xususida M.Baxtin tadqiqotlari. Roman talqimida xalq kulgu madaniyatining o'ziga xosliklari. Asar xususida M.Baxtin tadqiqotlari. Roman talqimida xalq kulgu madaniyatining o'ziga xosliklari. Asar xususida M.Baxtin tadqiqotlari. Roman talqimida xalq kulgu madaniyatining o'ziga xosliklari.

12-mavzu: Angliya Uyg'onish davri adabiyoti

Ijtimoiy, falsafiy va estetik qarashlardagi yangilanishlar. Uyg'onish davri ingliz lirikasi, eposi va dramasi. Adabiy muhit. K.Marlo ijodi. Dramaturgiya va teatrhilik. Globus teatri. Vil'yan Shekspiring hayoti va h. Shekspir ijodida lirika. Sonetlari. Dramaturgiyasi.

13-mavzu: Klassitsizm adabiyoti

Klassitsizm adabiyotining taraqqiyot bosqichlari. Klassitsizm adabiyotining o'ziga xosligi. Klassitsizm adabiyotining nazariy asosi va janrlari. Fransuz klassitsizmi va uning vakillari. Angliya va Ispaniyada klassitsizm. Klassitsizm adabiyotining ahamiyati.

14-mavzu: Ma'rifatchilik adabiyoti

Ma'rifatchilik adabiyotining klassik ma'rifatchilikdan farqi va o'ziga xosligi. Angliya ma'rifatchiligi. Ingliz ma'rifatchilik adabiyotining yo'nalishlari, vakillari va janrlari. Fransuz ma'rifatchilik harakatining o'ziga xosligi. F.Volter, D.Diderot va J.J.Russo ijodida ma'rifatchilik g'oyalari. Nemis ma'rifatchilik adabiyoti. G.E.Lessing, F.Shiller va I.V.Gyote ijodida ma'rifatchilik masalasi. G'arb va Sharq ma'rifatchiligining musharakat va farqli jihatlari. Sharq musulmon ma'rifatchiligida mustamlakachilik, milliy parokandalik va ma'rifiy mahdudlik masalasi. Ma'rifatchilik adabiyotining ahamiyati.

15-mavzu: Romantizm adabiyoti.

Romantizmning nazariy asoslari va o'ziga xosliklari. Nemis adabiyotida romantizmning manbalari va shakllari. Aka-uka Grimm va Gofman ijodi. Ingliz romantizmida Bayron va Shellingning turgan o'rni. Bayron ijodida shaxs erki va xalq ozodligi masalasi. Fransuz adabiyotida V.Gyugo va J.Sand ijodi. V.Gyugo asarlarida milliy ozodlik mavzui. Amerika romantizm adabiyoti. F.Kuper tarixiy roman asoschisi. Romantizmning tarixiy asoslarda aks etishi. Romantizmning jahon adabiyotidagi o'rni.

16-mavzu: Realizm va tanqidiy realizm adabiyoti.

Realizm estetikasi. Realizm va tanqidiy realizmning farqli jihatlari. Adabiyotda tanqidiy realizmning paydo bo'lish omillari. Fransuz adabiyotida tanqidiy realizm. F.Stendalning "Oziz va qora" va "Parma ibodatxonasi" romanlari. Balzak ijodi. "Corio ota", "Gobsek", "Evgeniya Grande" asarlari. P.Merime novellalarida real voqealikka tanqidiy munosabati ifodalash. G.Floberning "Bovari xonim" romanida romantizm adabiyotiga munosabat. CH.Dikkens va U.Tekkerer ijodi. Nemis tanqidiy realizm adabiyotining o'ziga xosligi. G.Geyne ijodida realizm va tanqidiy realizmning uyg'unligi.

17-mavzu: XIX asr oxiri va XX asr jahon adabiyoti.

Geografiyasi, muammolari va o'ziga xosligi. San'at va adabiyotning asosiy vazifasi masalasi. Adabiyotda yangi ijtimoiy muammolarning paydo bo'lishi. An'anaviy realizm va novatorlik. O.Kont va I.Tenning pozitivizm falsafasi. E.Zolya va aka-uka Gonkurlar naturalizm. Dekadentlik adabiyoti. Impressionizm. Simvolizm va uning vakillari. Modernizm. Modernizm tarixi va taraqqiyot bosqichlari. Modernizmning nazariy va falsafiy asoslari. Modernizm yo'nalishlari: ekspressionizm, dadaizm, kubizm, futurizm, abstraksionizm, surrealizm. Surrealizm estetikasi.

18-mavzu: Modernizm adabiyoti

Modernizm va Kafka ijodi. J.P.Sartre va ekszistensializm. Kamyu va absurd falsafasi. Modernizm va mifologiya. Modernizm va XX asr Sharq adabiyoti.

19-mavzu: Postmodernizm

Zamonaviy Yevropa adabiyoti. Postmodernizm va neorealizm hodisalari. Madaniyatlar simezi. Shaki va mazmun sathidagi evrilishlar.

20-mavzu: Hozirgi zamon Sharq adabiyoti.

Lu Sin - Xitoy realizm adabiyotining asoschisi. Mo Yan ijodi — erak va haqiqat qorishgan adabiyoti. X asr Yapon novellalari (K Abe, T Abe, D YOsuyuki, S Nakamura, K Oe, S Endo, Akutagava ijodi misolida). XX asr Yapon romanchiligi va Yasukari Kawabato ijodi. Jo riji Zayden arab romanchiligi asoschisi. Realistik qaxramonlari. Arab adabiyoti Abduraxmon al-Xomusiy xikoyanavis. Koreys adabiyotining o'ziga xosliklari. Eron zamonaviy nasri va nazmi manzaralari.

21-mavzu: Lotin Amerikasi adabiyoti.

XX asr Lotin Amerikasi adabiyoti vakillari P.Neruda, Gabriel Markes, Xuan Rulodo ijodida milliy ozodlik mavzusi. Markesning «Tanholikning yuz yil», «Oshkora qotillik qissasi» asarlarida milliy va umuminsoniy g'oyalari talqini. P. Koele romanlarida shakl mazmun masalasi.

22-mavzu: AQSH va Kanada adabiyoti

11. Folkner asarlarida til va uslub. E. Xemingvey asarlarida inson talqini. U.Stoyron, R.Ellison, D.Selendjlar ijodida Amerika yoshlari fojiasi. Kanada adabiyotining dastlabki shakllanish davri (XVI-XVII asrlar). XVIII asrgacha Kanada adabiyoti: kanadalik hindu, munt va eskimoslarning og'zaki ijodi, dunyo va ko'ngil yarallishi haqidagi afsonalari, an'anaviy folklor ko'shiqlari. Yevropalik sayyohlar va missionerlar kundaliklari, harbiy askarlar, savdogarlarning taassurotlari, gubernatorlarning memuarlari. Fransuz va ingliz kanadasi adabiyotlari.

Seminar mashg'ulotlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'uloti uchun taqdim etilgan quyidagi mavzular "Jahon adabiyoti" fanining asosiy masalalariga dahldor bo'lib, ular talabalarning muayyan mavzular doirasidagi badiiy va nazariy adabiyotlar bilan mustaqil ishlash, mulohaza va mulohada yuritish, tahlil qilish, muhim xulosalar chiqarish yo'lida malaka va ko'nikmalar hosil qilishga mo'ljallangan

1. "Qadim Gretsiyaning afsona va miflari", "Hind miflari" asarlari tahlili
2. Antik davr Yunon va Rim adabiyoti
3. O'rta asrlar Yevropa xalqlari eposi
4. O'rta asr dramasi syujetlari va "Injil" rivoyatlari.
5. Uyg'onish davrining falsafiy, tarixiy va badiiy omillari.
6. XVIII asr Yevropa ma'rifatchilik adabiyoti
7. Yevropa sentimentalizmi estetikasi.
8. XIX asr nemis va ingliz romanizmi
9. Yevropa tanqidiy realizmi va realizm adabiyoti.
10. Jahon adabiyotida naturalizm estetikasi
11. Jahon modernizm adabiyoti.
12. Lotin Amerikasi adabiyoti
13. Zamonaviy Sharq adabiyotida odam va olam munosabatlari talqini
14. O'zbek adabiyoti jahon adabiyotining bir uzvi sifatida

Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Talaba amaliy mashg'ulotlarda taqdimot (prezentatsiya) shaklida ma'ruzada keltirilgan mavzular doirasida savollarga javob beradi. O'z fikrini bayon qilishda prezentatsiya doirasida turli materiallardan foydalanadi.

Amaliy mashg'ulotlar taxminiy tavsifiya etiladigan mavzular

1. "Zanjirband Prometei" asarida mifologiyaning o'rni
2. Sofoklning "Shoh Edip" va "Shohnoma" asarlaridagi o'xshash syujetlar
3. Dantening "Ilohiy komediya" asarining strukturasi va obrazlar tizimi.
4. Servantesning "Don Kixot" asarida an'ana va yangilik.
5. Shekspir tragediyalarida shaxs masalasi.
6. Fransua Rable va Fransuz folklori.
7. D.Defoning "Robinzon Kruzo" romanida ma'rifat g'oyasi. "Gulliverning sayohatlari" romanida J.Svift fantastikasining realistlik negizi.
8. Gyote "Faust" asarining asosiy g'oyasi. F.Shillerning "Qaroqchilar" tragediyasida erkevarlik g'oyalarning ilgari surilishi.
9. Bayron ijodida romantizmining o'rni.
10. Stendalning "Qizil va qora" romanida ijobiy qahramon muammosi.
11. Balzak asarlarida umuminsoniy qadriyatlar.
12. "Bovari xonim" romanida ijtimoiy-siyosiy va estetik xom xayollikning fosh etilishi.
13. Pushkinning "Evgeniy Onegin" she'riy romani realistlik asar sifatida.
14. J.Joysning "Ulyss", A.Kamyuning "Begona", F.Kafkaning "Jarayon" asarlari modernizm namunalari sifatida.
15. Mo Yaning "Musallas mamlakati" asari tahlili

Mustaqil ta'limni tashkil etishning shakli va mazmuni

Talabalarning mustaqil ishlarni tashkil etish, nazorat qilish va baholash quyidagi Nizom asosida olib boriladi. Mazkur nizom O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2001-yil 16-avgustdagi "Oliy Ta'limning Davlat Ta'lim Standartlarini tasdiqlash to'g'risida"gi 343-sonli qarorida qayd qilingan kadrlar tayyorlash sifatini nazorat qilishda talabalarning mustaqil ishlarni tashkil etish, nazorat qilish va baholashni talab darajasida yo'lga qo'yishga qaratilgan. O'zbekiston Respublikasi Oliy va O'rta Maxsus Ta'lim Vazirligining 2005-yil 21- fevraldagi 34-raqamli buyrug'i bilan tasdiqlangan "Talaba mustaqil ishini

tashkil etish, nazorat qilish va baholash tartibi to'g'risida namunaviy Nizom" asosida ishlab chiqilgan.

Olingan bilimlarni mustahkamlash va ularni boyitishga yo'naltirilgan mustaqil ish mavzulari:

1. Eng qadimgi Sharq adabiyotida vatanparvarlik g'oyalari
2. Gomerning qahramonlar xarakterini yaratish mahorati
3. Ezop masallarida didaktika
4. "Medeya" tragediyasi va "Argonavtlar" qissasi
5. Musulmon adabiyotining g'oyaviy motivlari
6. XX asr Amerika adabiyotida modernistik oqimlar
7. D.Defoning "Robinson Kruzo" romani badiiyati.
8. J.Rumiyning falsafiy qarashlari
9. "Gulliverning sayohatlari" romanida giperbolaning o'rni.
10. F.Shillerning "Qaroqchilar" asarida tragik obrazlar.
11. Gyote "Faust" asarida umuminsoniy g'oyalar.
12. Bayron ijodida romantik obrazlar.
13. Pushkinning "Evgeniy Onegin" she'riy romanida muhabbat motivlari.
14. Jahon adabiyotida Alisher Navoiy ijodiga qarashlar
15. Stendalning "Qizil va qora" romanida J.Sorel obrazi.
16. Lev Tolstoyning "Urush va tinchlik" romanida badiiy tasvir.
17. F.Dostoyevskiyning "Jinoyat va Jazo" romanida inson tabiati talqini.
18. E.Neminguey ijodida inson va borliq muammosi talqini.
19. J.Joysning "Ulyss" F.Kafkaning "Jarayon" asarlarida ekzistensializm talqini.
20. A.Kamyu va S.Bekketlar ijodida absurd g'oyasining namoyon bo'lishi.
21. Bernard Shou dramaturgiyasi
22. Koreys adabiyotining rivojlanish tendensiyalari
23. Mo Yan ijodida shaxs psixologiyasining aks ettirilishi.
24. Turkiy xalqlar adabiyotining mustarak jihatlari
25. Sharq va G'arb adabiy aloqalari

Asosiy adabiyotlar

1. Normatova Sh. Jahon adabiyoti.-T.:Cho'ipon, 2008.
2. Saidov U. Sharq va G'arb:madaniyatlar tutashtan manzillar.-T.:Yangi asr avlodi, 2009.
3. Jo'rayev T. Ong oqimi. Modern.-Farg'ona, 2009.
4. The Norton Anthology of World Literature. Shorter Edition. Ronald Goltesman, Laurens B.Holland, David Kallstone, Francis Murphy, Hershel Parker, William A. Pritchard. W.W. Norton and company. New York. London. 2009-2012.
5. World Book Encyclopedia. - Chicago, London, Sydney, Toronto: A Scott Fetzter Company, 1995, 26 volumes.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Karimov I. Yuksak ma'naviyat - yengilmas kuch.-Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
2. Mirziyoyev Sh. M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. - Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2016.
3. Mirziyoyev Sh. M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. - T.: O'zbekiston, 2017.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari" to'g'risidagi Qarori ("Xalq so'zi" 2017-yil, 21-aprel)
5. "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-sonli farmoni 07.02.2017. "Xalq so'zi" gazetasi, 2017-yil, 28-(6722) soni.
6. Qayumov O. Chet el adabiyoti tarixi. (V-XVIII) «O'qituvchi», 1979.
7. Azizov Q., Qayumov O. Chet el adabiyoti tarixi. (XVIII-XX asrlar). T., «O'qituvchi» 1987.
8. O'zbek folklorining epik janrlari.-T., 1981.
9. Komilov N. Tafakkur karvonari. T., 1999.
10. Mahmudov M. Hayrat va tafakkur.-T., 1990
11. Yo'ldoshev S. va bosh. Qadimgi va o'rta asrlar G'arbiy Yevropa falsafasi.-T., 2003.
12. Yo'ldoshev S. va bosh. Yangi va eng Yangi davr G'arbiy Yevropa falsafasi.-T., 2002.
13. Jo'raqulov U. Hududsiz jilva.-T., 2006.
14. Quronov D., Rahmonov B. G'arb adabiy-tanqidiy tafakkuri tirixi ocherklari.-T., 2008.
15. Kearns George. English and Western Literature. -The USA: Macmillan Publishing Company, 1987.

Internet ma'lumotlari

1. [www. Lib.ru](http://www.Lib.ru).
2. www.litera.ru.
3. www.Philologs.narod.ru.